

Medelijden met de worst

De afgelopen maanden kon geen kunsttijdschrift er omheen. Elk zichzelf respecterend periodiek kwam met uitgebreide berichtgeving over de Documenta in Kassel. Nou, het degelijke *Kunstforum* mooi niet. Dit Duitse blad presenteert in jongste nummer het tweede deel van zijn special over eten en drinken in de kunst.

Het mooie, in boekvorm uitgegeven tijdschrift telt een kleine 500 pagina's van glanspapier met veel tekst en afbeeldingen in kleur. Het grootste deel hiervan is ingeruimd voor *Die grosse Enzyklopädie: Essen & Trinken A-Z*. Over meer dan dertig uiteenlopende culinaire onderwerpen zijn bijdragen geschreven. Helaas geen kaas, maar wel bananen, aardappelen en allerhande andere voedingsmiddelen.

De samensteller van dit nummer, Jürgen Raap, neemt een groot deel van de lemma's voor zijn rekening. Zo schetst hij in kort bestek de geschiedenis van de kunstenaarsmaaltijd als performance. Tegenwoordig wordt met de regelmaat van de klok een museum tot restaurant getransformeerd, waarbij de bezoekers zich te goed kunnen doen aan de spijzen die door een kunstenaar zijn bereid. Volgens Raap gaan deze artistieke eetfestijnen terug op de banketten die eeuwen geleden al door ambachtslieden werden georganiseerd om de saamhorigheid tussen de handwerkslieden te bevorderen.

KUNSTFORUM

Voorafgaand aan de encyclopedie krijgt de lezer een lang essay voorgescheteld van Michael Hübl. Het stuk begint veelbelovend. Die Kunst hat es längst erkannt: Es geht um die Wurst!, gaat hij ambitieus van start. Een smakelijk aperitief, maar zal het wereldmysterie worden verklaard aan de hand van de worst? Jammer genoeg niet. Het wordt niet echt duidelijk wat Hübl nu precies wil beweren. Zo duidt hij het fenomeen worst in de kunstwerken van Joseph Beuys als symbool voor 'Anpassung' en 'Identitätswechsel', dan wel 'die unschärfe Überlagerung und Interferenz mehrerer divergierender und/oder komplementärer Persönlichkeitsstrukturen'.

Het stuk van Hübl is gelukkig geïllustreerd met mooie afbeel-

dingen, waarvan de foto's van het briljante kunstenaarsduo David Weiss en Peter Fischli, wat humor betreft, de kroon spannen. Zij ensceuerden een verkeersongeluk tussen twee worsten. Een van de worsten ligt op zijn kant, met een wiel in de lucht en een flinke hap uit de neus. Het ongeval heeft tot een oploopje van toeschouwers (sigarettenpeuken) geleid en ook achter de ramen van de kartonnen huizen slaan peuken de ravage gade.

Zo beschreven klinkt het als het magere resultaat van twee pubers die na een avond jointjes roken van meligheid niet meer weten wat ze moeten doen, maar de situatie is van een dermate aandoenlijkheid, dat je van de weeromstuit medelijden krijgt met die gekantelde worst.

Hoewel veel artikelen gepaard gaan met een uitgebreid notenapparaat en daardoor misschien de indruk wekken dat we te maken hebben met zwaar op de maag liggende, Duitse academische kost, zijn de bijdragen (afgezien van het worststuk) over het algemeen zeer toegankelijk, en geschreven in heldere stijl.

Het volgende nummer van *Kunstforum* zal geheel gewijd zijn aan de Documenta, zo deelde de redactie mee. Een beetje belegen, maar dat komt - met een mooie Duitse uitdrukking - *die kritische Distanz* alleen maar ten goede.

Geert van de Wetering

Kunstforum International, Postfach 1147, D-53805 Ruppichteroth. Te koop bij kunstboekhandels, €22,50.